

การประเมินผลการดำเนินงานกิจกรรมครอบครัว
คุณธรรมนำสังคมไทยเข้มแข็ง
(พาลูกจูงหลานเข้าวัด/โบสถ์/มัสยิด)
ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2555

สำนักตรวจและประเมินผล
สำนักงานปลัดกระทรวง
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

คำนำ

การประเมินผลการดำเนินงานโครงการครอบครัวคุณธรรมนำสังคมไทยเข้มแข็ง (พาลูกจูงหลานเข้าวัด/โบสถ์/มัสยิด) ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 สำนักตรวจและประเมินผลดำเนินการตามมติที่ประชุมคณะกรรมการติดตามและประเมินผลของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ครั้งที่ 1/2555 เมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม 2555 ซึ่งเป็นโครงการสำคัญตามแผนปฏิบัติราชการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์และเป็นหนึ่งโครงการสำคัญตามนโยบายของรัฐบาล และเป็นส่วนหนึ่งของโครงการสำคัญ (Flag Ship) โครงการคลินิกครอบครัว ซึ่งดำเนินงานโดยสำนักกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว การดำเนินงานเน้นการจัดกิจกรรมให้กับสมาชิกในครอบครัว เพื่อพัฒนากระบวนการส่งเสริมความอบอุ่นและเข้มแข็งของสถาบันครอบครัวและมีการสร้างสัมพันธภาพที่ดี การประเมินผลการดำเนินงานใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (Indept Interview) และแบบประเมินผล สตป. 06 เป็นเครื่องมือการประเมินผลในรูปแบบ CIPP Model ประกอบด้วย การประเมินด้านสถานะแวดล้อม (Context) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ด้านกระบวนการ (Process) ด้านผลผลิต (Product) และด้านผลลัพธ์ (Outcome) ซึ่งสำนักตรวจและประเมินผลขอความร่วมมือจากสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดเป็นผู้รายงานข้อมูลผ่านระบบออนไลน์ พร้อมสรุปผลการประเมินเป็นเอกสารเพื่อรายงานต่อผู้บริหารและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้พิจารณาใช้ประโยชน์ในการปรับปรุง พัฒนา และขยายผลการดำเนินงานให้เหมาะสม มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนต่อไป

สำนักตรวจและประเมินผลขอขอบคุณพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดทุกจังหวัด ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบดำเนินงานโครงการ และภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบประเมินผล ทำให้การประเมินผลการดำเนินงานในครั้งนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

สำนักตรวจและประเมินผล

สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

พฤศจิกายน 2555

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
สารบัญ	
บทสรุปผู้บริหาร	ก-ข
การประเมินผลการดำเนินโครงการครอบครัวคุณธรรมนำสังคมไทยเข้มแข็ง (พาลูกงูหลานเข้าวัด/โบสถ์/มัสยิด) ปีงบประมาณ 2555 โดยใช้แบบประเมินผล สตป. 06	ค
รูปแบบการประเมินผลโครงการ (โดยใช้ CIPP MODEL)	ค-ง
การประเมินผลการดำเนินงานโครงการโดยใช้แบบประเมินผล สตป.06 ผ่านระบบ IT Online	
ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป	1
ส่วนที่ 2 การประเมินผลการดำเนินงานโครงการ	2-5
➤ ด้านสภาวะแวดล้อม (Context)	2
➤ ด้านปัจจัยนำเข้า (Input)	3
➤ ด้านกระบวนการ (Process)	4
➤ ด้านผลผลิต (Product)	4
➤ ด้านผลลัพธ์ (Outcome)	5
ส่วนที่ 3 ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน	5
ส่วนที่ 4 แนวทางแก้ไขและข้อเสนอแนะในการดำเนินงาน	5-6
การประเมินผลการดำเนินงานโครงการโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (Indept Interview)	
ส่วนที่ 1 เจ้าหน้าที่สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด	7-10
ส่วนที่ 2 ผู้เข้าร่วมโครงการ	10-13
สรุป	13
ภาคผนวก	15
แบบประเมินผลการดำเนินงาน (สตป. 06)	16-19
รายละเอียดโครงการครอบครัวคุณธรรมนำสังคมไทยเข้มแข็ง (พาลูกงูหลานเข้าวัด/ โบสถ์/มัสยิด)	20-27

บทสรุปผู้บริหาร

โครงการครอบครัวคุณธรรมนำสังคมไทยเข้มแข็ง (พาลูกจูงหลานเข้าวัด/โบสถ์/มัสยิด) ซึ่งส่วนกลาง โดยสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัวได้จัดสรรงบประมาณให้แก่สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดเป็นผู้ดำเนินการ เป็นโครงการสำคัญตามแผนปฏิบัติการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 และเป็นหนึ่งโครงการสำคัญตามนโยบายของรัฐบาล การดำเนินงาน เน้นการจัดกิจกรรมให้กับสมาชิกในครอบครัว มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนากระบวนการส่งเสริมความอบอุ่นและความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัวผ่านการทำกิจกรรมร่วมกัน เสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครอบครัวและชุมชน และเพื่อพัฒนาศักยภาพของศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน (ศพค.) ร่วมกับการส่งเสริมและสนับสนุนให้ภาคี เครือข่ายมีส่วนร่วมในการพัฒนาโลกเสริมสร้างสถาบันครอบครัวให้เข้มแข็งและเป็นรูปธรรม

สำนักตรวจและประเมินผลได้ดำเนินการประเมินผลการดำเนินงานโครงการโดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (Indept Interview) เจ้าหน้าที่สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด และเครือข่าย สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด และใช้แบบประเมินผล สตบ.06 เป็นเครื่องมือการประเมินผลในรูปแบบ CIPP Model ประกอบด้วย การประเมินด้านสถานะแวดล้อม (Context) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ด้านกระบวนการ (Process) ด้านผลผลิต (Product) และด้านผลลัพธ์ (Outcome) ซึ่งสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดเป็นผู้รายงานข้อมูลผ่านระบบออนไลน์

การประเมินผลการดำเนินงานปรากฏผลดังนี้ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด ส่วนใหญ่สามารถดำเนินงานได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของโครงการที่ตั้งไว้ โดยกลุ่มเป้าหมายได้ใช้เวลาและเรียนรู้ ในการทำกิจกรรมร่วมกัน เช่น การเข้าวัดฟังธรรมในวันหยุด (วันอาทิตย์) หรือวันสำคัญทางศาสนา การปลูกป่า การทำอาหารคาวและอาหารหวานรับประทานร่วมกัน การเก็บกวาดทำความสะอาดบ้านหรือวัด เป็นต้น กิจกรรมดังกล่าวทำให้เด็กและเยาวชนได้รับความอบอุ่นจากพ่อแม่ ผู้ปกครอง และปู่ย่าตายาย อันเป็นรากฐานของการสร้างครอบครัวอบอุ่นให้กับชุมชนและสังคมไทย เกิดภาคีเครือข่ายในการสร้างเสริมสถาบันครอบครัวให้เข้มแข็ง ได้แก่ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน สมาชิกในชุมชน อาสาสมัคร เป็นต้น รวมทั้งเกิดการเรียนรู้และ แครพทิดการร่วมกันในการปฏิบัติงานผ่านเวทีประชาคม

การประเมินผลด้านสถานะแวดล้อม (Context) พบว่า ภาพรวมองค์ประกอบด้านสถานะแวดล้อมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยหลักการ วัตถุประสงค์ และเป้าหมายของโครงการมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ ของกระทรวงมีความเหมาะสมมากเป็นลำดับสูงสุด ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) พบว่า ภาพรวมองค์ประกอบด้าน ปัจจัยนำเข้ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง โดยบุคลากรผู้รับผิดชอบการดำเนินงานบริหารจัดการโครงการ ยึดหลักการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้อง มีความเหมาะสมมากเป็นลำดับสูงสุด ด้านกระบวนการ (Process) พบว่า สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดส่วนใหญ่มีบุคลากรผู้รับผิดชอบการดำเนินงานมีความ เข้าใจโครงการและสามารถดำเนินงานได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ และมีการนิเทศ ติดตาม กำกับการดำเนินโครงการ ตามขั้นตอนที่กำหนดทุกระยะ ด้านผลผลิต (Product) พบว่า สมาชิกในครอบครัว/ชุมชน ได้ร่วมกันทำกิจกรรม และใช้เวลาอยู่ร่วมกันมากขึ้น เกิดการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างกัน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคุณธรรมและ จริยธรรม สามารถนำไปใช้ในครอบครัวและชีวิตประจำวัน และภาคีเครือข่ายกลุ่มเป้าหมายเกิดความตระหนักถึง ความสำคัญของสถาบันครอบครัวและร่วมกันขับเคลื่อนกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างสถาบันครอบครัวให้เข้มแข็งและมี คุณธรรม เกิดวิถีชีวิตชุมชนได้อย่างยั่งยืน และด้านผลลัพธ์ (Outcome) พบว่า เด็กและเยาวชนที่เข้าร่วมโครงการ

ได้นำหลักคุณธรรมจริยธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวัน โดยพิจารณาจากการไหว้ทักทายผู้ใหญ่ในชุมชน การช่วยทำงานบ้าน การประหยัคดอคอม เกิดชุมชนเฝ้าระวังปัญหาทางสังคมในการดูแลความเป็นอยู่ของสมาชิกในชุมชนร่วมกัน เช่น ปัญหาเสพติด การตั้งครรภ์ไม่พร้อม การทะเลาะวิวาท เป็นต้น รวมทั้งองค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลตำบลหลายแห่งเห็นความสำคัญของสถาบันครอบครัวจึงได้บรรจุแผนงานด้านครอบครัวไว้ในแผนงบประมาณรายจ่ายประจำปี ทำให้มีการดำเนินงานที่ต่อเนื่อง

ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน ด้านการปฏิบัติงาน พบว่า การดำเนินงานไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่ เพราะงบประมาณมีจำนวนจำกัด ประกอบกับส่วนกลางกำหนดแผนการดำเนินงานไม่ตรงกับความเป็นจริง โดยเฉพาะแผนกิจกรรมไม่เหมาะสมกับระยะเวลาดำเนินงานที่กำหนดในโครงการน้อยเกินไป จึงไม่สามารถจัดกิจกรรมได้เต็มที่ ส่วนด้านงบประมาณ พบว่า งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรไม่เพียงพอในการจัดกิจกรรมซึ่งมีเป็นจำนวนมาก การจัดสรรงบประมาณล่าช้าและไม่ต่อเนื่อง รวมทั้งการไม่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลตำบลจึงทำให้การดำเนินงานไม่ต่อเนื่องและไม่ยั่งยืน และด้านบุคลากร พบว่า เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการมีภารกิจเป็นจำนวนมาก จึงไม่สามารถติดตามการดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ การเปลี่ยนแปลง โยกย้าย/ลาออกของบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลตำบลบางแห่ง ทำให้กิจกรรมด้านครอบครัวมีการดำเนินงานไม่ต่อเนื่องและไม่ยั่งยืน โดยได้เสนอแนวทางแก้ไขและข้อเสนอแนะในการดำเนินงาน ดังนี้ ระดับกระทรวงควรผลักดันงานด้านครอบครัวเป็นนโยบายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ต้องดำเนินการ เพื่อให้ได้รับการสนับสนุนงบประมาณที่ต่อเนื่องและยั่งยืน การสนับสนุนงบประมาณให้เพียงพอกับความต้องการของพื้นที่ ศักยภาพและความพร้อมของศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน ความพร้อมของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาครัฐเครือข่าย และชุมชน และควรจัดสรรงบประมาณให้ตั้งแต่ต้นปีงบประมาณ เพื่อจะได้วางแผนดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด รวมทั้งการสนับสนุนสื่อและของรางวัลเพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจในการเข้าร่วมกิจกรรม อาทิ หนังสือสวดมนต์ การ์ตูนธรรมะ ของที่ระลึก และทุนการศึกษา

การประเมินผลการดำเนินงานโครงการครอบครัวคุณธรรมนำสังคมไทยเข้มแข็ง (พาลูกจูงหลานเข้าวัด/โบสถ์/มัสยิด) ปีงบประมาณ 2555 โดยใช้แบบประเมินผล สตป. 06

การประเมินผลการดำเนินงานโครงการครอบครัวคุณธรรมนำสังคมไทยเข้มแข็ง (พาลูกจูงหลานเข้าวัด/โบสถ์/มัสยิด) ซึ่งเป็นโครงการสำคัญตามแผนปฏิบัติการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และเป็นหนึ่งโครงการสำคัญตามนโยบายของรัฐบาล โดยสำนักตรวจและประเมินผลดำเนินการประเมินผลตามมติที่ประชุมคณะกรรมการติดตามและประเมินผลของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ครั้งที่ 1/2555 เมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม 2555 โดยใช้วิธีการประเมินผล ดังนี้

1. การสัมภาษณ์เชิงลึก (Indept Interview) กลุ่มเป้าหมาย 2 กลุ่มคือ เจ้าหน้าที่สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดและเครือข่ายของสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดที่ร่วมดำเนินงานโครงการ โดยการติดตามและประเมินผลในพื้นที่ (Site Visit) 4 ภูมิภาค ๆ ละ 3 จังหวัด รวม 12 จังหวัด ได้แก่ น่าน แพร่ ลำพูน ตรัง สงขลา สตูล หนองคาย สกลนคร อุตรธานี พระนครศรีอยุธยา อ่างทอง และสิงห์บุรี

2. แบบประเมินผล สตป. 06 เป็นเครื่องมือการประเมินผลในรูปแบบ CIPP Model ประกอบด้วย การประเมินด้านสภาวะแวดล้อม (Context) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ด้านกระบวนการ (Process) ด้านผลผลิต (Product) และด้านผลลัพธ์ (Outcome) ด้วยระบบ IT Online แบบ Real Time โดยให้สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด 76 จังหวัด เป็นผู้รายงาน

รูปแบบการประเมินผลโครงการ (โดยใช้ CIPP MODEL)

สตฟเฟิลปีมและคณะ ได้แบ่งการประเมินออกเป็น 4 ประเภท โดยรายละเอียดของการประเมินแต่ละประเภทนั้น มีสาระสำคัญดังนี้

1. การประเมินผลบริบทหรือสภาวะแวดล้อม (Context Evaluation: C)

เป็นการประเมินผลแผนงาน/โครงการในภาพกว้าง (Macro Analysis) เป็นรูปแบบพื้นฐานของการประเมินผลโดยทั่วไป เพื่อให้ได้ข้อมูลนำมาเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์ของโครงการ โดยจะเน้นในด้านความสัมพันธ์ของแผนงาน/โครงการ ที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อม ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การบริหาร เทคโนโลยี สิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศ ฯลฯ

2. การประเมินผลปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation: I)

เป็นการประเมินผลเกี่ยวกับปัจจัยนำเข้า ได้แก่ การประเมินในด้านอัตรากำลัง งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ วิธีการจัดการ เวลา ฯลฯ ว่ามีเพียงพอหรือไม่ การประเมินผลปัจจัยเบื้องต้นนี้ จะช่วยให้ได้ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจ ว่าควรปรับวัตถุประสงค์เชิงปฏิบัติอย่างไร ใช้อัตรากำลังเท่าใด วางแผนและดำเนินการอย่างไร ซึ่งจะแตกต่างจากการประเมินสภาวะแวดล้อมในแง่ที่ว่า การประเมินปัจจัยเบื้องต้นเป็นการกระทำเฉพาะกรณีนั้นๆ และวิเคราะห์ภายในแผนงาน/โครงการเท่านั้น

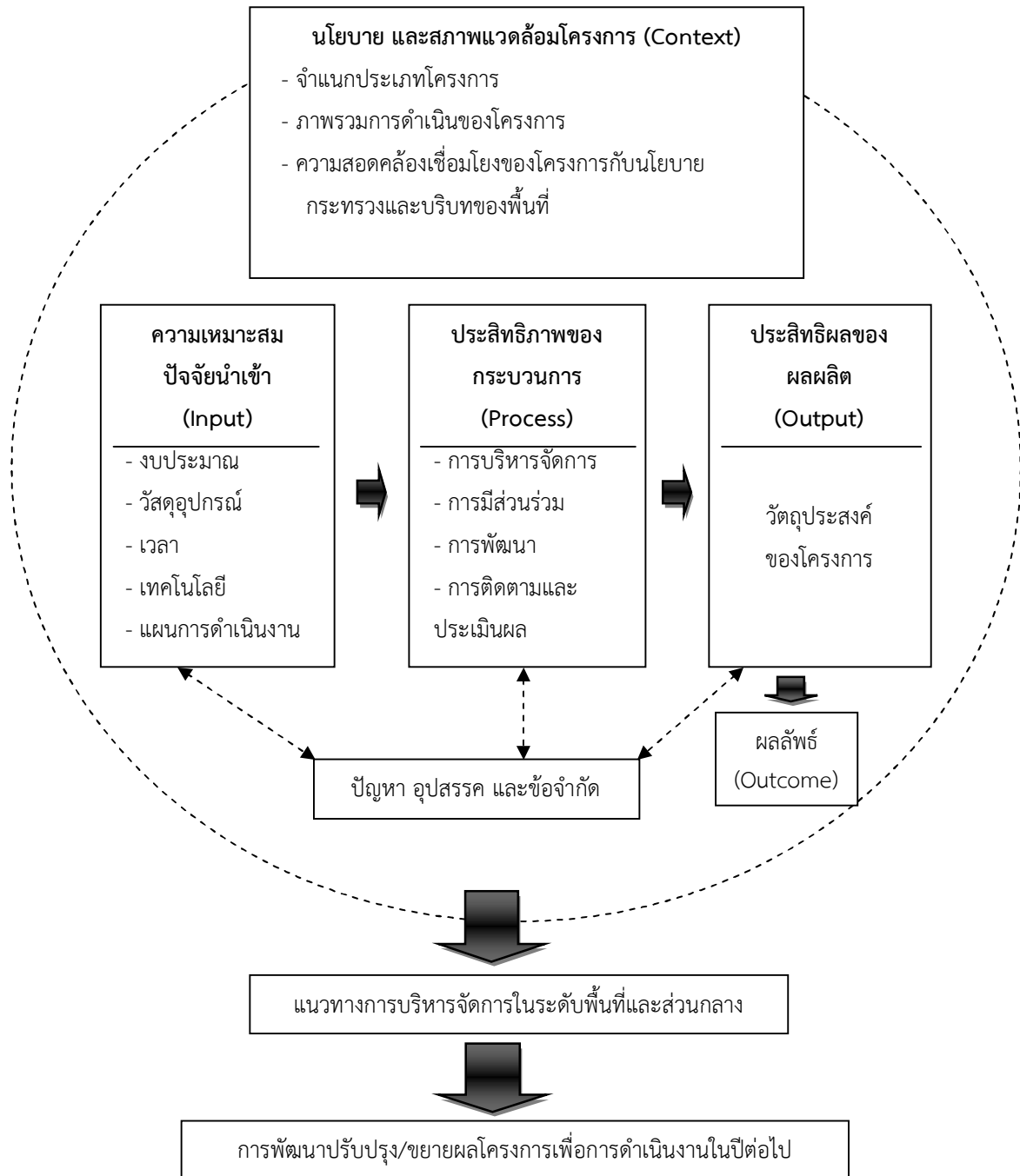
3. การประเมินผลกระบวนการ (Process Evaluation: P)

เป็นการประเมินผลเพื่อหาข้อบกพร่องของการดำเนินงานตามขั้นตอนของแผนงาน/โครงการที่กำหนดไว้ เพื่อเป็นข้อมูลสารสนเทศสำหรับนักประเมินผล ตลอดจนเป็นการบันทึก สะสมข้อมูลระหว่างการปฏิบัติงาน จะพบว่าการประเมินผลกระบวนการเป็นการค้นหาคำตอบที่ว่าระบบการทำงาน กลไก ขั้นตอนการปฏิบัติงาน ความสัมพันธ์ระหว่างทรัพยากรบุคคล วิธีการติดต่อสื่อสาร ฯลฯ มีประสิทธิภาพเพียงพอหรือไม่ มากน้อยเพียงใด จะมีแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขอย่างไร

4. การประเมินผลผลิต (Product Evaluation: P)

มีจุดมุ่งหมายเพื่อวัดผลและแปลความหมายของผลสำเร็จของแผนงาน/โครงการโดยทั่วไปการประเมินผลผลิตเป็นการเปรียบเทียบผลงานที่ทำได้ (ทั้งปริมาณ คุณภาพ ต้นทุน และเวลา) กับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในแผนงาน/โครงการ หากผลงานที่ทำได้สูงกว่าหรือเท่ากับเกณฑ์ แสดงว่าแผนงาน/โครงการประสบผลสำเร็จ แต่ถ้าผลงานที่ทำได้น้อยกว่าเกณฑ์ ก็แสดงว่าแผนงาน/โครงการไม่ประสบผลสำเร็จ โดยผู้ประเมินผลจะต้องอธิบายถึงสาเหตุ ปัญหา อุปสรรคที่เกิดขึ้น โดยอาจใช้รายงานการประเมินผลภาวะแวดล้อม การประเมินผลปัจจัยเบื้องต้น และการประเมินผลกระบวนการ ประกอบในการวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคด้วย

รูปแบบการประเมินผลโครงการ (โดยใช้ CIPP MODEL)

กรอบแนวคิดในการประเมิน ของ Daniel.L.Stufflebeam (1971)

การประเมินผลการดำเนินงานโครงการโดยใช้แบบประเมินผล สตป.06 ผ่านระบบ IT Online

การประเมินผลการดำเนินงานโครงการครอบครัวคุณธรรมนำสังคมไทยเข้มแข็ง (พาลูกจูงหลานเข้าวัด/มัสยิด/โบสถ์) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 ใช้การประเมินผลในรูปแบบ CIPP Model มีการประเมินผลด้านสถานะแวดล้อม (Context) ด้านปัจจัย (Input) ด้านกระบวนการ (Process) ด้านผลผลิต (Product) และด้านผลลัพธ์ (Outcome) นำเสนอผลการประเมินเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ส่วนที่ 2 การประเมินผลการดำเนินงาน

ส่วนที่ 3 ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน

ส่วนที่ 4 แนวทางแก้ไขและข้อเสนอแนะในการดำเนินงาน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1.1 ผู้ตอบแบบประเมินส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่ง นักพัฒนาสังคม คิดเป็นร้อยละ 76.81 รองลงมาคือตำแหน่งนักสังคมสงเคราะห์ ร้อยละ 10.14 และตำแหน่งอื่นๆ เช่น เจ้าพนักงานธุรการ นิติกร นักจัดการงานทั่วไป เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ปฏิบัติการ รวมเป็นร้อยละ 13.04 (ตาราง 1.1)

1.2 งบประมาณสนับสนุนการดำเนินโครงการส่วนใหญ่ได้รับจากสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 69.70 รองลงมาคือ กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ คิดเป็นร้อยละ 23.23 และหน่วยงานอื่นๆ (องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาลตำบล) ในจังหวัด คิดเป็นร้อยละ 7.07 ตามลำดับ

1.3 การบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ

โครงการครอบครัวคุณธรรมนำสังคมไทยเข้มแข็ง (พาลูกจูงหลานเข้าวัด/มัสยิด/โบสถ์) มีวัตถุประสงค์หลักในการดำเนินงาน จำนวน 3 ข้อคือ

(1) เพื่อพัฒนากระบวนการส่งเสริมความอบอุ่นและเข้มแข็งของสถาบันครอบครัวผ่านการทำกิจกรรมร่วมกัน

(2) เพื่อเสริมสร้างสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครอบครัว ชุมชน

(3) เพื่อพัฒนาศักยภาพของศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน (ศพค.) ร่วมกับการส่งเสริมและสนับสนุนให้ภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการพัฒนากลไกเสริมสร้างสถาบันครอบครัวให้เข้มแข็งและเป็นรูปธรรม

สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดส่วนใหญ่สามารถดำเนินงานได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของโครงการที่ตั้งไว้ โดยกลุ่มเป้าหมายได้ใช้เวลาและเรียนรู้ในการทำกิจกรรมร่วมกัน เช่น การเข้าวัดฟังธรรมในวันหยุด (วันอาทิตย์) หรือวันสำคัญทางศาสนา การปลูกป่า การทำอาหารคาวและอาหารหวาน การเก็บกวาดทำความสะอาดบ้านหรือวัด เป็นต้น กิจกรรมดังกล่าวทำให้เด็กและเยาวชนได้รับความอบอุ่นจากพ่อแม่หรือผู้ปกครองหรือปู่ย่าตายาย อันเป็นรากฐานของการสร้างครอบครัวอบอุ่นให้กับชุมชนและสังคมไทย เกิดภาคีเครือข่ายในการสร้างเสริมสถาบันครอบครัวให้เข้มแข็ง ได้แก่ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน สมาชิกในชุมชน อาสาสมัคร เป็นต้น รวมทั้งเกิดการเรียนรู้และเคารพกติการ่วมกันในการปฏิบัติงานผ่านเวทีประชาคม

ส่วนที่ 2 การประเมินผลการดำเนินโครงการ

2.1 ด้านสภาวะแวดล้อม (Context)

สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดส่วนใหญ่ประเมินว่า หลักการ วัตถุประสงค์ และเป้าหมายของโครงการมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของกระทรวงมีความเหมาะสมมากเป็นลำดับที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 87.8 รองลงมาคือ หลักการ วัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ มีความเหมาะสมและสอดคล้องกัน คิดเป็นร้อยละ 87.00 และโครงการตอบสนองความต้องการของชุมชน คิดเป็นร้อยละ 86.40 ตามลำดับ โดยสรุปภาพรวมองค์ประกอบด้านสภาวะแวดล้อม (Context) มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 84.40 (ตารางที่ 2.1)

ตารางที่ 2.1

จำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยของสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
จำแนกตามความคิดเห็นต่อสภาวะแวดล้อม (Context)

รายการประเมิน	ระดับการปฏิบัติ					ร้อยละ (\bar{X})	แปลผล
	5	4	3	2	1		
1) โครงการตอบสนองความต้องการของชุมชน	43.66 (31)	45.07 (32)	11.27 (8)	0.00 (0)	0.00 (0)	86.40 (4.32)	มาก
2) หลักการ วัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ มีความเหมาะสมและสอดคล้องกัน	40.85 (29)	53.52 (38)	5.63 (4)	00.00 (00)	00.00 (00)	87.00 (4.35)	มาก
3) หลักการ วัตถุประสงค์ และเป้าหมายของโครงการมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของกระทรวง	46.48 (33)	46.48 (33)	7.04 (5)	00.00 (0)	00.00 (0)	87.80 (4.39)	มาก
4) การกำหนดเป้าหมาย วิธีการดำเนินการ และระยะเวลาดำเนินการมีความเหมาะสมและปฏิบัติได้จริง	18.31 (13)	50.70 (36)	25.35 (18)	4.23 (3)	1.41 (1)	28.20 (3.80)	มาก
5) โครงการมีความเหมาะสมกับพื้นที่และสามารถดำเนินงานได้	40.85 (29)	42.25 (30)	14.08 (10)	2.82 (2)	00.00 (0)	84.20 (4.21)	มาก
6) บุคลากรมีการประสานการดำเนินงานที่ดีก่อให้เกิดความร่วมมือในการดำเนินโครงการ	39.44 (28)	45.07 (32)	15.49 (11)	00.00 (0)	00.00 (0)	84.80 (4.24)	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม						84.40 (4.22)	มาก

2.2 ด้านปัจจัยนำเข้า (Input)

สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดส่วนใหญ่ประเมินว่า บุคลากรผู้รับผิดชอบการดำเนินงานบริหารจัดการโครงการโดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้อง มีความเหมาะสมมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 86.20 รองลงมาคือ มีสถานที่สำหรับปฏิบัติงานตามโครงการที่เหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 82.20 และสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดบริหารจัดการโครงการอย่างมีระบบ ทำให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ คิดเป็นร้อยละ 81.40 ตามลำดับ โดยสรุปภาพรวมองค์ประกอบด้านปัจจัย (Input) มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 74.40 (ตารางที่ 2.2)

ตารางที่ 2.2

จำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยของสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
จำแนกตามความคิดเห็นต่อด้านปัจจัย (Input)

รายการประเมิน	ระดับการปฏิบัติ					ร้อยละ (\bar{X})	แปลผล
	5	4	3	2	1		
1) จำนวนบุคลากรที่ร่วมดำเนินการโครงการมีความเหมาะสมและเพียงพอ	23.94 (17)	42.25 (30)	23.94 (17)	8.45 (6)	1.41 (1)	75.80 (3.79)	มาก
2) ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงานเจ้าของงบประมาณเพียงพอ	15.49 (11)	30.99 (22)	39.44 (28)	11.27 (8)	2.82 (2)	69.00 (3.45)	ปานกลาง
3) ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากบุคคลหรือหน่วยงานภายนอก	7.25 (5)	23.19 (16)	30.43 (21)	26.09 (18)	13.04 (9)	55.40 (2.77)	ปานกลาง
4) มีการกำหนดแผนปฏิบัติงานในการดำเนินโครงการที่ชัดเจน	26.76 (19)	49.30 (35)	18.31 (13)	2.82 (2)	2.82 (2)	78.80 (3.94)	มาก
5) มีวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ในการดำเนินโครงการเพียงพอ	15.49 (11)	45.07 (32)	33.80 (24)	4.23 (3)	1.41 (1)	73.80 (3.69)	มาก
6) มีสถานที่สำหรับปฏิบัติงานตามโครงการที่เหมาะสม	36.62 (26)	40.85 (29)	19.72 (14)	2.82 (2)	00.00 (0)	82.20 (4.11)	มาก
7) สำนักงาน พมจ. บริหารจัดการโครงการอย่างมีระบบทำให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ	28.17 (20)	53.52 (38)	15.49 (11)	2.82 (2)	00.00 (0)	81.40 (4.07)	มาก
8) บุคลากรผู้รับผิดชอบการดำเนินงานบริหารจัดการโครงการโดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้อง	40.85 (29)	50.70 (36)	7.04 (5)	1.41 (1)	00.00 (0)	86.20 (4.31)	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม						75.40 (3.77)	มาก

2.3 ด้านกระบวนการ (Process)

สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดส่วนใหญ่มีกระบวนการ (Process) ในการดำเนินงาน ดังนี้

รายการประเมิน	ระดับการปฏิบัติ	
	มี	ไม่มี
1) มีการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการดำเนินโครงการ	78.87 (56)	21.13 (15)
2) มีการจัดทำกรอบแนวคิด และดำเนินโครงการหรือกิจกรรม ที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ	83.10 (59)	16.90 (12)
3) มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ/คณะทำงานดำเนินโครงการ	63.38 (45)	36.62 (26)
4) บุคลากรผู้รับผิดชอบการดำเนินงานมีความเข้าใจในโครงการและสามารถดำเนินงานได้บรรลุตามวัตถุประสงค์	100.00 (71)	00.00 (0)
5) มีการดำเนินกิจกรรมที่กำหนดในโครงการตามขั้นตอนทุกกิจกรรม	98.59 (70)	1.41 (1)
6) ในการดำเนินโครงการได้รับความร่วมมือจากประชาชนในชุมชนเป็นอย่างดี	98.59 (70)	1.41 (1)
7) มีการนิเทศ ติดตาม กำกับการดำเนินโครงการตามขั้นตอนที่กำหนดทุกระยะ	90.14 (64)	9.86 (7)
8) มีการประเมินผลการดำเนินโครงการ และจัดทำหลักฐานประกอบเพื่อการตรวจสอบได้	85.92 (61)	14.08 (10)
9) มีการวิเคราะห์และนำผลการประเมินมาพัฒนางานโครงการอย่างต่อเนื่อง	74.65 (53)	25.35 (18)

2.4 ด้านผลผลิต (Product)

สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดส่วนใหญ่ประเมินว่า กิจกรรมครอบครัวคุณธรรมนำสังคมไทยเข้มแข็ง (พาลูกจูงหลานเข้าวัด/โบสถ์/มีสยิด) มีผลผลิต (Product) ในการดำเนินงาน ดังนี้

รายการประเมิน	ระดับการปฏิบัติ	
	มี	ไม่มี
1) ครอบครัว/เด็กและเยาวชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรมสามารถนำไปใช้ในครอบครัวและชีวิตประจำวัน	100.00 (71)	00.00 (0)
2) สมาชิกในครอบครัว/ชุมชน ได้ร่วมกันทำกิจกรรมและใช้เวลาอยู่ร่วมกันมากขึ้นเกิดการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างกัน	100.00 (71)	00.00 (0)
3) ภาศึเครือข่ายกลุ่มเป้าหมายเกิดความตระหนักถึงความสำคัญของสถาบันครอบครัว และร่วมกันขับเคลื่อนกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างสถาบันครอบครัวให้เข้มแข็งและมีคุณธรรม เกิดวิถีชีวิตชุมชนได้อย่างยั่งยืน	100.00 (71)	00.00 (0)
4) ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน (ศพค.) มีศักยภาพในการสร้างสรรค์กิจกรรมครอบครัว	94.37 (67)	5.63 (4)

2.5 ด้านผลลัพธ์ (Outcome)

สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดส่วนใหญ่ประเมินว่า เด็กและเยาวชนที่เข้าร่วมโครงการได้นำหลักคุณธรรมจริยธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวัน โดยพิจารณาจากการไหว้ทักทายผู้ใหญ่ในชุมชน การช่วยทำงานบ้าน การประหยัดอดออม เกิดชุมชนเฝ้าระวังปัญหาทางสังคมในการดูแลความเป็นอยู่ของสมาชิกในชุมชนร่วมกัน เช่น ปัญหายาเสพติด การตั้งครุฑไม่พร้อม การทะเลาะวิวาท เป็นต้น รวมทั้งองค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลตำบลหลายแห่งเห็นความสำคัญของสถาบันครอบครัวจึงได้บรรจุแผนงานด้านครอบครัวไว้แผนงบประมาณรายจ่ายประจำ ทำให้มีการดำเนินงานที่ต่อเนื่อง

ส่วนที่ 3 ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน

3.1 ด้านการปฏิบัติงาน

- (1) การดำเนินงานไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่ เพราะงบประมาณมีจำนวนจำกัด
- (2) ระยะเวลาในการดำเนินงานน้อยเกินไป จึงไม่สามารถจัดกิจกรรมได้เต็มที่
- (3) ผู้ปกครองมีความจำเป็นต้องทำมาหากินและเด็กเยาวชนที่เข้าร่วมโครงการมีภารกิจ จึงไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้ครบตามกำหนด
- (4) ส่วนกลางกำหนดแผนการดำเนินงานไม่ตรงกับความเป็นจริง โดยเฉพาะแผนกิจกรรมไม่เหมาะสมกับระยะเวลาดำเนินงานที่กำหนดในโครงการ

3.2 ด้านงบประมาณ

- (1) งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรไม่เพียงพอในการจัดกิจกรรมซึ่งมีเป็นจำนวนมาก
- (2) การจัดสรรงบประมาณล่าช้า
- (3) การจัดสรรงบประมาณในการดำเนินงานไม่ต่อเนื่อง รวมทั้งการไม่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลตำบลจึงทำให้การดำเนินงานไม่ต่อเนื่องและไม่ยั่งยืน

3.3 ด้านบุคลากร

- (1) เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการมีภารกิจเป็นจำนวนมาก จึงไม่สามารถติดตามการดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ
- (2) บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลตำบลบางแห่งมีการเปลี่ยนแปลง โยกย้าย/ลาออก ทำให้กิจกรรมด้านครอบครัวมีการดำเนินงานไม่ต่อเนื่องและไม่ยั่งยืน
- (3) ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนส่วนใหญ่มีภารกิจรับผิดชอบเป็นจำนวนมากทำให้ไม่สามารถดำเนินงานได้ตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด

ส่วนที่ 4 แนวทางแก้ไขและข้อเสนอแนะในการดำเนินงาน

- (1) ระดับกระทรวงควรผลักดันงานด้านครอบครัวเป็นนโยบายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องดำเนินการ
- (2) มีคู่มือในการจัดกิจกรรมและการเบิกจ่ายงบประมาณที่ชัดเจน
- (3) สนับสนุนบุคลากรให้กับศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน
- (4) ควรสนับสนุนงบประมาณให้เหมาะสมและเพียงพอกับความต้องการของพื้นที่ ศักยภาพและความพร้อมของศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน ความพร้อมของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาควิชาเครือข่ายและชุมชน
- (5) ควรจัดสรรงบประมาณให้ตั้งแต่ต้นปีงบประมาณ เพื่อจะได้วางแผนดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด

(6) ควรสนับสนุนงบประมาณต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดความยั่งยืน เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลตำบลมีการเปลี่ยนแปลงหรือโยกย้ายผู้บริหารและเจ้าหน้าที่บ่อยครั้งทำให้การขับเคลื่อนงานไม่ต่อเนื่องและไม่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณ หากส่วนกลางให้การสนับสนุนงบประมาณต่อเนื่องจะเป็นการจุดประกายให้องค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลตำบลและผู้นำชุมชนได้ตระหนักและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับสถาบันครอบครัวมากยิ่งขึ้น

(7) สนับสนุนสื่อและของรางวัล อาทิ หนังสือสวดมนต์ การ์ตูนธรรมะ ของที่ระลึก และทุนการศึกษา เพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจในการเข้าร่วมกิจกรรม

การประเมินผลการดำเนินงานโครงการโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (Indept Interview)

ส่วนที่ 1 เจ้าหน้าที่สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด

1. บริบทของโครงการ (Context Evaluation)

1.1 ความชัดเจนและเหมาะสมของโครงการ

สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดทุกแห่งเห็นว่า โครงการครอบครัวคุณธรรม นำสังคมไทยเข้มแข็ง (พาลูกจูงหลานเข้าวัด/โบสถ์/มัสยิด) มีความชัดเจนและเหมาะสม โดยสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัวได้จัดประชุมชี้แจงให้สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด รับทราบกรอบแนวทางในการดำเนินงาน หลักการ วัตถุประสงค์ ขั้นตอนการปฏิบัติงาน กิจกรรม ตัวชี้วัด กลุ่มเป้าหมาย ผลผลิต และผลลัพธ์ไว้อย่างชัดเจน และยังมีหนังสือคู่มือการดำเนินงานทำให้แผนปฏิบัติงาน มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น

1.2 บทบาทหน้าที่ในการดำเนินงานตามโครงการ

สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดมีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

1) ประชุมชี้แจงกรอบแนวทางการดำเนินงานให้แก่ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลตำบล คณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน และผู้นำชุมชน เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการ เสริมสร้างความรักความอบอุ่นและความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัว โดยการทำกิจกรรมครอบครัวร่วมกัน

2) ผลักดันให้ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน (ศพค.) และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่มีส่วนร่วม ในการขับเคลื่อนการดำเนินงานในการเสริมสร้างสถาบันครอบครัวให้เข้มแข็ง

3) ให้คำปรึกษา ชี้แนะแนวทางการดำเนินงาน และอำนวยความสะดวกด้านต่างๆ ให้แก่คณะทำงาน เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้นำชุมชน

1.3 ศักยภาพของเครือข่ายในการดำเนินงานตามโครงการ

ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนส่วนใหญ่มีศักยภาพในการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่สถาบันครอบครัว ในระดับตำบล โดยสามารถจัดกิจกรรมในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ให้แก่สมาชิกในครอบครัวและชุมชนได้ ทำกิจกรรมร่วมกันอย่างต่อเนื่อง และสมาชิกคนอื่นๆ อยากเข้าร่วมกิจกรรมด้วย เช่น การทำบุญทุกวันพระ การเข้าวัดฟังธรรมในวันหยุด (วันเสาร์หรือวันอาทิตย์) การทำขวดน้ำกระปุกอมสืน การทำขนมหรืออาหาร กลางวันและรับประทานร่วมกัน การเก็บกวาดทำความสะอาดบริเวณวัด การปลูกต้นไม้ เป็นต้น

1.4 ความชัดเจนและความเหมาะสมของแผนงานในการดำเนินงานตามโครงการ

แผนงานในการดำเนินงานตามโครงการมีความเหมาะสมและชัดเจน โดยมีการระบุกลุ่มเป้าหมายและ ภาควิชาเครือข่ายที่เข้าร่วมโครงการ หลักเกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกพื้นที่ดำเนินการ แผนกิจกรรม ระยะเวลา ดำเนินการ ตัวชี้วัด และงบประมาณ และยังมีหนังสือคู่มือการดำเนินงานทำให้แผนปฏิบัติงานมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น

1.5 วิธีการดำเนินงานที่นำไปสู่ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของโครงการ

ความสำเร็จของการดำเนินงานที่บรรลุวัตถุประสงค์เกิดจากการตระหนักรู้และให้ความสำคัญกับสถาบัน ครอบครัวร่วมกันขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน และผู้นำชุมชน เข้ามา มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน โดยสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดมีวิธีการดำเนินงาน ดังนี้

1) การประชาสัมพันธ์และประชุมชี้แจงศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน องค์การบริหารส่วนตำบลหรือ เทศบาลตำบลและเครือข่ายทุกภาคส่วนได้รับทราบวัตถุประสงค์ กลุ่มเป้าหมาย กรอบกิจกรรม ระยะเวลา ดำเนินงาน งบประมาณ ผลลัพธ์ และการรายงานผลการดำเนินงาน

2) การติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินงาน ซึ่งเป็นการสร้างสัมพันธ์ภาพและเครือข่ายในการทำงานร่วมกัน

3) การประเมินผลโครงการหรือถอดบทเรียนร่วมกับภาคีเครือข่ายเกี่ยวข้อง

4) การเสริมสร้างเครือข่ายการทำงานด้านครอบครัวให้เข้มแข็งและยั่งยืน

2. ปัจจัยการผลิตเบื้องต้น/นำเข้า (Input Evaluation)

ประเด็น : ความพร้อมและความเหมาะสมของปัจจัย/ทรัพยากรในการดำเนินงานตามโครงการ

1) งบประมาณ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดส่วนใหญ่เห็นว่า งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรนั้นไม่เพียงพอในการจัดกิจกรรมที่กำหนดไว้ในโครงการ และได้รับการจัดสรรล่าช้า

2) บุคลากร สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดส่วนใหญ่เห็นว่า เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการมีความรู้ความเข้าใจและสามารถปฏิบัติงานได้ เพราะสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัวได้จัดประชุมชี้แจงการดำเนินงานโครงการดังกล่าวก่อนเริ่มดำเนินการ และเป็นโครงการที่เคยดำเนินการในปีที่ผ่านมา แต่เนื่องจากเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการมีงานที่อยู่ในความรับผิดชอบเป็นจำนวนมาก จึงไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมในระดับพื้นที่ได้ทุกครั้งที่เกิดกิจกรรม

3) วัสดุอุปกรณ์ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดส่วนใหญ่เห็นว่า วัสดุอุปกรณ์มีความเหมาะสมเพียงพอ และวัสดุอุปกรณ์บางรายการสามารถขอรับการสนับสนุนจากสมาชิกในชุมชน (เช่น ขวดน้ำกระปุกออมสิน)

4) เวลา สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดส่วนใหญ่เห็นว่า ระยะเวลาในการดำเนินงานไม่สอดคล้องกับจำนวนครั้งในการจัดกิจกรรมตามแผนงานในโครงการที่สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัวระบุ (7 ครั้ง ตั้งแต่เดือน มีนาคม-กรกฎาคม 2555) เพราะได้รับการจัดสรรงบประมาณล่าช้า ทำให้ต้องเร่งรัดดำเนินการให้แล้วเสร็จตามกำหนดเวลา

5) ข้อมูล สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดมีการจัดเก็บข้อมูลสภาพปัญหาในชุมชนและข้อมูลทั่วไปของสมาชิกในชุมชน เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการจัดทำแผนการดำเนินกิจกรรม โดยได้รับความร่วมมือจากศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน (ศพค.) ผู้นำชุมชน และภาคีเครือข่าย เช่น โรงเรียน วัด/มัสยิด อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) สภากาแฟและเยาวชน เป็นต้น

6) แผนงาน สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดทุกแห่งมีการจัดทำแผนปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับแผนการดำเนินงานและงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรจากส่วนกลาง

7) เทคโนโลยี สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดมีความพร้อมและสามารถใช้เครื่องมือสื่อสารและเทคโนโลยีในการประชาสัมพันธ์และประสานเครือข่ายได้เป็นอย่างดี

3. กระบวนการดำเนินงาน (Process Evaluation)

3.1 กระบวนการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดทุกแห่งได้จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี โดยกำหนดขั้นตอนและกิจกรรมที่เน้นกระบวนการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ดังนี้

1) การจัดประชุมหรือเวทีในการสร้างความรู้ความเข้าใจ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และร่วมค้นหาแนวทางในการดำเนินงานระหว่างหน่วยงานต่างๆ ในระดับพื้นที่ ได้แก่ องค์กรบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลตำบล คณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน ผู้นำชุมชน อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์(อพม.) สภากาแฟและเยาวชน

2) รมรงค์/ประชาสัมพันธ์/จัดกิจกรรมเพื่อสร้างความตระหนักให้ทุกภาคส่วนร่วมทำงานแบบบูรณาการ ในการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับสถาบันครอบครัว ซึ่งถือเป็นสถาบันสำคัญในการสร้างความรักความอบอุ่น และสัมพันธ์ภาพของสมาชิกในครอบครัวและชุมชน รวมทั้งการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม

3) การสร้างเครือข่ายการทำงานในระดับพื้นที่ ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีความใกล้ชิดและสะท้อนความต้องการของสมาชิกในชุมชนมากที่สุด โดยให้ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนและองค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลตำบล เป็นศูนย์กลาง

3.2 การดำเนินงานเป็นไปตามแผนงาน/โครงการหรือไม่ อย่างไร

สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสามารถดำเนินงานได้ตามแผนงานที่กำหนดไว้ในโครงการ แต่เนื่องจากได้รับการจัดสรรงบประมาณล่าช้า จึงต้องเร่งรัดการจัดกิจกรรมให้ถี่มากขึ้น เป็นจำนวน 2 ครั้งต่อเดือนหรือทุกวันพระและวันหยุดเสาร์/อาทิตย์ เพื่อให้เสร็จสิ้นโครงการภายในเดือนสิงหาคม 2555 ปัจจัยหลักสำคัญที่สามารถดำเนินงานได้ตามแผนคือ ความพร้อมและศักยภาพของศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน หรือผู้นำชุมชน

4. ผลผลิต/ผลลัพธ์ (Product Evaluation)

4.1 ผลผลิต (Output)

1) ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนหรือผู้นำชุมชนมีความรู้ความเข้าใจสามารถจัดทำแผนปฏิบัติงานและดำเนินงานตามแผนได้เป็นอย่างดี

2) กลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมโครงการได้ใช้เวลาเรียนรู้ร่วมกับสมาชิกในครอบครัวและชุมชนในการทำกิจกรรมต่างๆ เช่น การตักบาตรทุกวันพระ การเข้าวัดฟังธรรมในวันพระหรือวันหยุดเสาร์/อาทิตย์ การทำขุดน้ำออมสิน การจักสานงานฝีมือ การร่วมทำอาหารคาวหวานและรับประทานอาหารร่วมกัน การปลูกต้นไม้ เป็นต้น กิจกรรมเหล่านี้เป็นการเสริมสร้างความสามัคคี ความรักความอบอุ่นและสัมพันธ์ภาพในครอบครัวและชุมชน

3) ภาควิชาเครือข่ายทุกภาคส่วนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับสถาบันครอบครัว ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลตำบล ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน ผู้นำชุมชน วัด/มัสยิด และโรงเรียน

4) กลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมโครงการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม (เช่น หลักธรรม คำสอนของศาสนาพุทธหรืออิสลาม ความซื่อสัตย์ กตัญญูกตเวที การประหยัดต่อออม การออมทรัพย์ การไหว้แบบต่างๆ เป็นต้น)

4.2 ผลลัพธ์ (Outcome)

1) เด็กที่เข้าร่วมโครงการนำหลักคุณธรรมจริยธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวัน (การไหว้ผู้ใหญ่ การไหว้พระ การช่วยพ่อ/แม่/ผู้ปกครองทำงานบ้าน การปฏิบัติตนเป็นพุทธศาสนิกชนตามขนบธรรมเนียมประเพณีปฏิบัติดี เป็นอย่างดี)

2) ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนบางแห่งมีการบรรจุโครงการด้านครอบครัวในแผนงบประมาณรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลตำบล

3) เกิดชุมชนเฝ้าระวังปัญหาทางสังคม ในการดูแลความเป็นอยู่ของสมาชิกในชุมชนร่วมกัน เช่น ปัญหา ยาเสพติด การตั้งครุฑไม้พร้อม การทะเลาะวิวาท เป็นต้น

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน

- 1) ส่วนกลางกำหนดแผนการดำเนินงานไม่ตรงกับความจริง โดยเฉพาะแผนกิจกรรมไม่เหมาะสมกับระยะเวลาดำเนินงานที่กำหนดในโครงการ และได้รับการจัดสรรงบประมาณล่าช้า ทำให้ต้องเร่งรัดดำเนินการให้แล้วเสร็จตามกำหนดเวลา
- 2) งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรไม่เพียงพอในการดำเนินกิจกรรมซึ่งมีเป็นจำนวนมาก และการจัดสรรงบประมาณไม่ต่อเนื่องของส่วนกลาง นอกจากนี้บางพื้นที่ไม่ได้รับการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลตำบล จึงทำให้การดำเนินงานไม่ต่อเนื่องและไม่ยั่งยืน
- 3) เจ้าหน้าที่ของสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดต้องรับผิดชอบงานจำนวนหลายโครงการ จึงไม่สามารถเข้าร่วมและติดตามการจัดกิจกรรมทุกครั้งได้
- 4) กลุ่มเป้าหมายบางคนเด็กเกินไป จึงทำให้บางกิจกรรมทำได้ไม่ดีเท่าที่ควร

ข้อเสนอแนะ

- 1) สนับสนุนงบประมาณให้เหมาะสมกับความต้องการของพื้นที่ ศักยภาพและความพร้อมของศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน ผู้นำชุมชน และสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด
- 2) ควรสนับสนุนงบประมาณต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดความยั่งยืน เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลมีการเปลี่ยนแปลงหรือโยกย้ายผู้บริหารและเจ้าหน้าที่บ่อยครั้งทำให้การขับเคลื่อนงานด้านครอบครัวไม่ต่อเนื่องและไม่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณ หากส่วนกลางให้การสนับสนุนงบประมาณต่อเนื่องจะเป็นการจุดประกายให้องค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลตำบลและผู้นำชุมชนได้ตระหนักและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับสถาบันครอบครัวมากยิ่งขึ้น

ส่วนที่ 2 ผู้เข้าร่วมโครงการ

1. บริบทของโครงการ (Context Evaluation)

1.1 ความชัดเจนและเหมาะสมของโครงการ

ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนทุกแห่งเห็นว่า โครงการครอบครัวคุณธรรมนำสังคมไทยเข้มแข็ง (พาลูกจูงหลานเข้าวัด/โบสถ์/มัสยิด) มีความชัดเจนและเหมาะสม โดยสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดได้จัดประชุมชี้แจงทำความเข้าใจหลักการ วัตถุประสงค์ ขั้นตอนการปฏิบัติงาน กิจกรรม ตัวชี้วัด กลุ่มเป้าหมาย ผลผลิต และผลลัพธ์ไว้อย่างชัดเจน และยังมีหนังสือคู่มือการดำเนินงานทำให้แผนปฏิบัติงานมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น

1.2 บทบาทหน้าที่ในการดำเนินงานตามโครงการ

ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนมีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

- 1) ประชุมชี้แจงแนวทางการดำเนินโครงการให้แก่สมาชิกในชุมชนได้ตระหนักถึงความสำคัญของสถาบันครอบครัวในการทำกิจกรรมและเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อเสริมสร้างความสามัคคี ความรักความอบอุ่นและสัมพันธภาพระหว่างสมาชิกในครอบครัวและชุมชน
- 2) จัดทำแผนกิจกรรมครอบครัวคุณธรรมนำสังคมไทยเข้มแข็ง พร้อมกำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบที่ชัดเจน เช่น ผู้ประสานงาน วิทยากร ผู้จัดทำบัญชี ผู้จัดทำรายงาน เป็นต้น
- 3) การเข้าร่วมกิจกรรมในแต่ละครั้งตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
- 4) การติดตามประเมินผลขณะจัดกิจกรรมในแต่ละครั้งและหลังการจัดกิจกรรมว่า กลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมโครงการมีปรับเปลี่ยนพฤติกรรมอย่างไรบ้าง

1.3 ศักยภาพของเจ้าหน้าที่สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดในการดำเนินงานโครงการ ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนส่วนใหญ่เห็นว่า เจ้าหน้าที่สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของ มนุษย์จังหวัดมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการเป็นอย่างดี สามารถชี้แจงทำความเข้าใจ แนวทางการดำเนินงานโครงการได้เป็นอย่างดีชัดเจน และยังเป็นพี่เลี้ยงให้คำปรึกษาและสื่อกลางระหว่าง หน่วยงานภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง

1.4 ความชัดเจนและความเหมาะสมของแผนงานในการดำเนินงานตามโครงการ

แผนงานในการดำเนินงานตามโครงการมีความเหมาะสมและชัดเจน โดยมีการระบุดครอบครัว กลุ่มเป้าหมายและภาคีเครือข่ายที่เข้าร่วมโครงการ แผนกิจกรรม ระยะเวลาดำเนินการ ตัวชี้วัด และ งบประมาณ นอกจากนี้ยังมีหนังสือคู่มือการดำเนินงานทำให้แผนปฏิบัติงานมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น

1.5 วิธีการดำเนินงานที่นำไปสู่ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของโครงการ

การมีส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชนถือเป็นหัวใจสำคัญของการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ โดย ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนมีวิธีการดำเนินงาน ดังนี้

- 1) จัดเวทีประชาคมร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลตำบลเพื่อชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับ แนวทางการดำเนินงาน วัตถุประสงค์ กลุ่มเป้าหมาย กรอบกิจกรรม ระยะเวลาดำเนินงาน งบประมาณ ผลลัพธ์ และการรายงานผลการดำเนินงาน
- 2) สืบราชข้อมูลกลุ่มเป้าหมายและสภาพปัญหาสังคมที่เกิดขึ้นในชุมชน และนำข้อมูลดังกล่าวไปประกอบ การจัดแผนกิจกรรม
- 3) จัดกิจกรรมครอบครัวคุณธรรมนำสังคมไทยเข้มแข็งตามสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน (ตามที่ได้มีการจัดเวทีประชาคม) ร่วมกับหน่วยงานภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง
- 4) เสริมสร้างเครือข่ายการทำงานเสริมสร้างความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัว และการทำงานจิตอาสา

2. ปัจจัยการผลิตเบื้องต้น/นำเข้า (Input Evaluation)

ประเด็น : ความพร้อมและความเหมาะสมของปัจจัย/ทรัพยากรในการดำเนินงานตามโครงการ

- 1) งบประมาณ ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนส่วนใหญ่เห็นว่า งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรไม่ เพียงพอในการจัดกิจกรรมที่กำหนดไว้ในโครงการ และได้รับการจัดสรรล่าช้า
- 2) บุคลากร ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนส่วนใหญ่เห็นว่า เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการมี ความรู้ความเข้าใจและสามารถปฏิบัติงานได้ รวมทั้งมีหนังสือคู่มือการดำเนินงานทำให้เข้าใจแผนปฏิบัติงาน ชัดเจนมากยิ่งขึ้น และเป็นโครงการที่เคยดำเนินการในปีที่ผ่านมา
- 3) วัสดุอุปกรณ์ ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนส่วนใหญ่เห็นว่า วัสดุอุปกรณ์มีความเหมาะสม เพียงพอ และวัสดุอุปกรณ์บางรายการสามารถหาได้ในชุมชน (เช่น ขวดน้ำกระปุกออมสิน)
- 4) เวลา ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนส่วนใหญ่เห็นว่า ระยะเวลาในการดำเนินงานไม่สอดคล้องกับ จำนวนครั้งในการจัดกิจกรรมตามแผนงานในโครงการที่สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัวระบุ (7 ครั้ง ตั้งแต่เดือน มีนาคม-กรกฎาคม 2555) เพราะได้รับการจัดสรรงบประมาณล่าช้า ทำให้ต้องเร่งรัดดำเนินการให้ แล้วเสร็จตามกำหนดเวลา
- 5) ข้อมูล ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนทุกแห่งมีการจัดเก็บข้อมูลสภาพปัญหาในชุมชนและข้อมูล ทัวไปของสมาชิกในชุมชน เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการจัดทำแผนกิจกรรมครอบครัว โดยได้รับความร่วมมือ จากภาคีเครือข่าย เช่น ผู้นำชุมชน โรงเรียน วัด มัสยิด อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) สภาคเด็กและเยาวชน เป็นต้น
- 6) แผนงาน ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนทุกแห่งมีการจัดทำแผนปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับแผน กิจกรรมครอบครัวคุณธรรม และงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร

7) เทคโนโลยี ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนทุกแห่งมีความพร้อมและสามารถใช้เครื่องมือสื่อสารและเทคโนโลยีในการประชาสัมพันธ์และประสานเครือข่ายได้เป็นอย่างดี

3. กระบวนการดำเนินงาน (Process Evaluation)

3.1 กระบวนการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนทุกแห่งได้จัดทำแผนปฏิบัติการ โดยกำหนดขั้นตอนและกิจกรรมที่เน้นกระบวนการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ดังนี้

1) การจัดเวทีประชาคมร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลตำบล และภาคีเครือข่ายในระดับพื้นที่ (อาทิ ผู้นำชุมชน อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) สภาดูแลและเยาวชน เป็นต้น) เพื่อชี้แจงทำความเข้าใจกรอบแนวทางการดำเนินงาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และร่วมค้นหาแนวทางการดำเนินงานร่วมกัน

2) จัดทำข้อมูลกลุ่มเป้าหมายและสภาพปัญหาทางสังคมของชุมชน แล้วนำข้อมูลดังกล่าวไปประกอบการจัดทำแผนกิจกรรมครอบครัว โดยเน้นการมีส่วนร่วมจากทุกกลุ่มเป้าหมาย

3) การสร้างเครือข่ายอาสาสมัครหรือจิตอาสาร่วมทำงานในชุมชน ซึ่งมีความใกล้ชิดและสะท้อนความต้องการของสมาชิกในชุมชนได้มากที่สุด

4) รณรงค์/ประชาสัมพันธ์/จัดกิจกรรมเพื่อสร้างความตระหนักให้ทุกภาคส่วนร่วมทำงานแบบบูรณาการในการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับสถาบันครอบครัว ซึ่งถือเป็นสถาบันสำคัญในการเสริมสร้างความรักความอบอุ่นและสัมพันธภาพของครอบครัว รวมทั้งการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม

3.2 การดำเนินงานเป็นไปตามแผนงาน/โครงการหรือไม่ อย่างไร

ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนส่วนใหญ่สามารถดำเนินงานได้ตามแผนงานที่กำหนดไว้ในโครงการ โดยต้องเร่งรัดการจัดกิจกรรมให้ถี่มากขึ้น เป็นจำนวน 2 ครั้งต่อเดือนหรือทุกวันพระและวันหยุดเสาร์หรืออาทิตย์ เพื่อให้เสร็จสิ้นโครงการภายในเดือนสิงหาคม 2555 เนื่องจากได้รับการจัดสรรงบประมาณล่าช้า

4. ผลผลิต/ผลลัพธ์ (Product Evaluation)

4.1 ผลผลิต (Output)

1) ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนมีแผนกิจกรรมที่ชัดเจนและสามารถดำเนินงานตามแผนได้เป็นอย่างดี

2) ภาคีเครือข่ายในชุมชนให้ความร่วมมือและสนับสนุนการดำเนินงานเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับสถาบันครอบครัว (องค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลตำบล ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน ผู้นำชุมชน วัด/มัสยิด และโรงเรียน)

3) กลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมโครงการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม (หลักธรรมคำสอนของศาสนาพุทธหรืออิสลาม ความซื่อสัตย์ กตัญญู การประหยัด การออมทรัพย์ การให้แบบต่างๆ เป็นต้น)

4.2 ผลลัพธ์ (Outcome)

1) เด็กที่เข้าร่วมโครงการนำหลักคุณธรรมจริยธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวัน (การไหว้ผู้ใหญ่ การไหว้พระ การช่วยพ่อ/แม่/ผู้ปกครองทำงานบ้าน การปฏิบัติตนเป็นพุทธศาสนิกชนตามขนบธรรมเนียมประเพณีปฏิบัติได้เป็นอย่างดี)

2) ปัญหาครอบครัวและปัญหาสังคมในชุมชนลดลง เพราะเกิดชุมชนเฝ้าระวังปัญหาทางสังคม ในการดูแลความเป็นอยู่ของสมาชิกในชุมชนร่วมกัน (เช่น ปัญหายาเสพติด การตั้งครุฑไม่พร้อม การทะเลาะวิวาท เป็นต้น)

3) ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนบางแห่งมีการบรรจุโครงการด้านครอบครัวในแผนงบประมาณรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลตำบล

4) เด็กที่เข้าร่วมโครงการสามารถเป็นผู้นำไหว้พระสวดมนต์ได้อย่างถูกต้อง

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน

1) ส่วนกลางกำหนดแผนการดำเนินงานไม่ตรงกับความจริง โดยเฉพาะแผนกิจกรรมไม่เหมาะสมกับระยะเวลาดำเนินงานที่กำหนดในโครงการ และได้รับการจัดสรรงบประมาณล่าช้าทำให้ต้องเร่งรัดดำเนินการให้แล้วเสร็จตามกำหนดเวลา

2) งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรไม่เพียงพอในการดำเนินกิจกรรมซึ่งมีเป็นจำนวนมาก และจัดสรรไม่ต่อเนื่อง รวมทั้งการไม่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลตำบลจึงทำให้การดำเนินงานไม่ต่อเนื่องและไม่ยั่งยืน

3) บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลตำบลบางแห่งมีการเปลี่ยนแปลง โยกย้าย/ลาออก ทำให้กิจกรรมด้านครอบครัวมีการดำเนินงานไม่ต่อเนื่องและไม่ยั่งยืน

4) ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนส่วนใหญ่มีการกิจรับผิดชอบเป็นจำนวนมากทำให้ไม่สามารถดำเนินงานได้ตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด

ข้อเสนอแนะ

1) สนับสนุนงบประมาณให้เหมาะสมกับความต้องการของพื้นที่ ศักยภาพและความพร้อมของศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน ผู้นำชุมชน

2) ควรสนับสนุนงบประมาณต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดความยั่งยืน เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลมีการเปลี่ยนแปลงหรือโยกย้ายผู้บริหารและเจ้าหน้าที่บ่อยครั้งทำให้การขับเคลื่อนงานด้านครอบครัวไม่ต่อเนื่องและไม่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณ หากส่วนกลางให้การสนับสนุนงบประมาณต่อเนื่องจะเป็นการจุดประกายให้องค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลตำบลและผู้นำชุมชนได้ตระหนักและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับสถาบันครอบครัวมากยิ่งขึ้น

3) สนับสนุนสื่อในการทำกิจกรรม เพื่อเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจการเข้าร่วมกิจกรรม (อาทิ หนังสือสวดมนต์ การ์ตูนธรรมะ ของที่ระลึก ทุนการศึกษา)

สรุป

จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (Indept Interview) เจ้าหน้าที่สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดและเครือข่ายตามโครงการครอบครัวคุณธรรมนำสังคมไทยเข้มแข็ง (พาลูกจุงหลานเข้าวัด/โบสถ์/มัสยิด) ใน 4 ประเด็นพบว่า

1. บริบทของโครงการ (Context Evaluation) พบว่า หลักการและวัตถุประสงค์ของโครงการมีความชัดเจนและเหมาะสม เจ้าหน้าที่สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดและเครือข่ายมีความรู้ความเข้าใจ มีศักยภาพและความพร้อม สามารถทำงานปฏิบัติงานได้บรรลุเป้าหมายของโครงการ

2. ปัจจัยการผลิตนำเข้า (Input Evaluation) พบว่า เจ้าหน้าที่สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดและเครือข่ายส่วนใหญ่เห็นว่า เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการมีศักยภาพสามารถปฏิบัติงานได้ และมีแผนปฏิบัติงานที่ชัดเจนสอดคล้องกับแผนการดำเนินงานและงบประมาณ แม้ว่างบประมาณที่ได้รับการจัดสรรนั้นไม่เพียงพอในการจัดกิจกรรมที่กำหนดไว้ในโครงการ และได้รับการจัดสรรล่าช้า อีกทั้งระยะเวลาในการดำเนินงานไม่สอดคล้องกับจำนวนครั้งในการจัดกิจกรรมตามแผนงานในโครงการ ทำให้ต้องเร่งรัดดำเนินการให้แล้วเสร็จตามกำหนดเวลา

3. กระบวนการดำเนินงาน (Process Evaluation) พบว่า เจ้าหน้าที่สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดและเครือข่ายมีแนวทางการปฏิบัติงานเพื่อส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียอย่างชัดเจน โดยมีการจัดประชุมชี้แจงและเวทีประชาคมเพื่อร่วมเรียนรู้ ร่วมคิด ร่วมวางแผนและทำงานร่วมกัน จึงทำให้ผลการดำเนินงานเป็นไปตามแผนปฏิบัติงานที่กำหนดไว้

4. ผลผลิต/ผลลัพธ์ (Product Evaluation) พบว่า เจ้าหน้าที่สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดและเครือข่ายมีกิจกรรมครบถ้วนเพื่อเสริมสร้างความรักความอบอุ่นและสัมพันธ์ภาพระหว่างสมาชิกในครอบครัวและชุมชน รวมทั้งการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม (เช่น หลักธรรมคำสอนทางศาสนา ความซื่อสัตย์ กตัญญูกตเวทีก การประหยัดอดออม การออมทรัพย์ และการไหว้ เป็นต้น) โดยการมีส่วนร่วมจากภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

ประเด็นปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน พบว่า เจ้าหน้าที่สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดและเครือข่ายมีความเห็นสอดคล้องกันในประเด็น (1) แผนกิจกรรมไม่เหมาะสมกับระยะเวลาดำเนินงานและได้รับการจัดสรรงบประมาณล่าช้า ทำให้ต้องเร่งรัดดำเนินการให้แล้วเสร็จตามกำหนดเวลา (2) งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรไม่เพียงพอในการดำเนินกิจกรรมซึ่งมีเป็นจำนวนมาก และการจัดสรรงบประมาณไม่ต่อเนื่อง จึงทำให้โครงการดังกล่าวไม่ยั่งยืน รวมทั้งการเปลี่ยนแปลง โยกย้าย/ลาออกของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลตำบล ทำให้กิจกรรมด้านครอบครัวมีการดำเนินงานไม่ต่อเนื่องและไม่ยั่งยืน และ (3) การมีภารกิจรับผิดชอบเป็นจำนวนมากทำให้ไม่สามารถดำเนินงานได้ตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด

ประเด็นข้อเสนอแนะ พบว่า เจ้าหน้าที่สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดและเครือข่ายมีความเห็นสอดคล้องกันในประเด็น (1) สนับสนุนงบประมาณให้เหมาะสมกับความต้องการของพื้นที่ศักยภาพและความพร้อมของศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน และสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดจังหวัด (2) ควรสนับสนุนงบประมาณต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดความยั่งยืน และยังเป็นการจัดประกายให้องค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลตำบลตระหนักและให้ความสำคัญกับสถาบันครอบครัวมากขึ้น

ภาคผนวก

แบบประเมินผลการดำเนินงานตาม
โครงการครอบครัวคุณธรรมนำสังคมไทยเข้มแข็ง (พาลูกจงหลานเข้าวัด/มัสยิด/โบสถ์)
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2555
ของ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด

คำชี้แจง

1. แบบประเมินฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อประเมินผลการดำเนินงานโครงการส่งเสริมศักยภาพครอบครัวระดับตำบล : กิจกรรมครอบครัวคุณธรรมนำสังคมไทยเข้มแข็ง (พาลูกจงหลานเข้าวัด/มัสยิด/โบสถ์) (คลินิกครอบครัว) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 ที่ส่วนกลางจัดสรรงบประมาณให้สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด ดำเนินการ โดยประเมินในรูปแบบ CIPP Model ในด้านสภาวะแวดล้อม (Context) ด้านปัจจัย (Input) ด้านกระบวนการ (Process) ด้านผลผลิต (Product) และด้านผลลัพธ์ (Outcome)
2. กรุณากรอก ✓ ลงในช่องระดับการปฏิบัติ 5 ระดับ ที่ตรงกับความเป็นจริง ดังนี้
คะแนน 5 หมายถึง มีผลการดำเนินการในระดับ มากที่สุด
คะแนน 4 หมายถึง มีผลการดำเนินการในระดับ มาก
คะแนน 3 หมายถึง มีผลการดำเนินการในระดับ ปานกลาง
คะแนน 2 หมายถึง มีผลการดำเนินการในระดับ น้อย
คะแนน 1 หมายถึง มีผลการดำเนินการในระดับ น้อยที่สุด
3. กรุณากรอก ✓ ลงในช่องระดับการปฏิบัติ 2 ระดับ ที่ตรงกับความเป็นจริง คือ มี หรือ ไม่มี พร้อมระบุข้อมูลประกอบ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. ผู้ตอบแบบประเมิน ตำแหน่ง
2. งบประมาณสนับสนุนการดำเนินโครงการ รวมทั้งหมดจำนวนเงิน บาท ได้รับจัดสรรจาก
หน่วยงาน..... จำนวนเงิน..... บาท
หน่วยงาน..... จำนวนเงิน..... บาท
หน่วยงาน..... จำนวนเงิน..... บาท
3. ผลผลิตตามโครงการ (การบรรลุวัตถุประสงค์)

ที่	เป้าหมายตามวัตถุประสงค์	ผลผลิตที่ได้รับเมื่อเสร็จสิ้นโครงการ
.....
.....
.....

- 2 -

ตอนที่ 2 ข้อมูลการดำเนินโครงการด้านสภาวะแวดล้อม (Context) ด้านปัจจัย (Input) ด้านกระบวนการ (Process) ด้านผลผลิต (Product) และด้านผลลัพธ์ (Outcome)

ที่	รายการประเมิน	ระดับการปฏิบัติ					ข้อสังเกตจาก การประเมิน
		5	4	3	2	1	
1.	ด้านสภาวะแวดล้อม (Context)						
	1.1 โครงการตอบสนองความต้องการของชุมชน						
	1.2 หลักการ วัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการมีความเหมาะสมและสอดคล้องกัน						
	1.3 หลักการ วัตถุประสงค์ และเป้าหมายของโครงการมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของกระทรวง						
	1.4 การกำหนดเป้าหมาย วิธีการดำเนินการ และระยะเวลาดำเนินการมีความเหมาะสมและปฏิบัติได้จริง						
	1.5 โครงการมีความเหมาะสมกับพื้นที่และสามารถดำเนินงานได้						
2.	1.6 บุคลากรมีการประสานการดำเนินงานที่ดีก่อให้เกิดความร่วมมือในการดำเนินโครงการ						
	ด้านปัจจัย (Input)						
	2.1 จำนวนบุคลากรที่ร่วมดำเนินการโครงการมีความเหมาะสมและเพียงพอ						
	2.2 ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงานเจ้าของงบประมาณเพียงพอ						
	2.3 ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากบุคคลหรือหน่วยงานภายนอก						
	2.4 มีการกำหนดแผนปฏิบัติงานในการดำเนินโครงการที่ชัดเจน						
	2.5 มีวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ในการดำเนินโครงการเพียงพอ						
	2.6 มีสถานที่สำหรับปฏิบัติงานตามโครงการที่เหมาะสม						
2.7 สำนักงาน พมจ. บริหารจัดการโครงการอย่างมีระบบทำให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ							
2.8 บุคลากรผู้รับผิดชอบการดำเนินงาน บริหารจัดการโครงการโดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้อง							

- 3 -

ร.ร.	รายการประเมิน	ระดับการปฏิบัติ		ข้อเท็จจริง ระบุข้อมูลประกอบ
		มี	ไม่มี	
3.	ด้านกระบวนการ (Process)			
	3.1 มีการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการดำเนินโครงการ			
	3.2 มีการจัดทำกรอบแนวคิด และดำเนินโครงการหรือกิจกรรม ที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ			
	3.3 มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ/คณะทำงานดำเนินโครงการ			
	3.4 บุคลากรผู้รับผิดชอบการดำเนินงานมีความเข้าใจในโครงการ และสามารถดำเนินงานได้บรรลุตามวัตถุประสงค์			
	3.5 มีการดำเนินกิจกรรมที่กำหนดในโครงการตามขั้นตอนทุกกิจกรรม			
	3.6 ในการดำเนินโครงการได้รับความร่วมมือจากประชาชนในชุมชนเป็นอย่างดี			
	3.7 มีการนิเทศ ติดตาม กำกับการดำเนินโครงการตามขั้นตอนที่กำหนดทุกระยะ			
	3.8 มีการประเมินผลการดำเนินโครงการ และจัดทำหลักฐานประกอบเพื่อการตรวจสอบได้			
3.9 มีการวิเคราะห์และนำผลการประเมินมาพัฒนางานโครงการอย่างต่อเนื่อง				
4.	ด้านผลผลิต (Product)			
	4.1 ครอบครัว/เด็กและเยาวชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรม สามารถนำไปใช้ในครอบครัวและชีวิตประจำวัน			
	4.2 สมาชิกในครอบครัว/ชุมชน ได้ร่วมกันทำกิจกรรมและใช้เวลาอยู่ร่วมกันมากขึ้น เกิดการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างกัน			
	4.3 ภาควิชาหรือข่ายกลุ่มเป้าหมายเกิดความตระหนักถึงความสำคัญของสถาบันครอบครัว และร่วมกันขับเคลื่อนกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างสถาบันครอบครัวให้เข้มแข็งและมีคุณธรรม เกิดวิถีชีวิตชุมชนได้อย่างยั่งยืน			
4.4 ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน (ศพค.) มีศักยภาพในการสร้างสรรค์กิจกรรมครอบครัว				

5. ด้านผลลัพธ์ (Outcome) (ถ้ามี)

.....

.....

.....

.....

6. ปัญหาอุปสรรค / ข้อจำกัดในการดำเนินงาน

.....

.....

.....

.....

7. แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

.....

8. ข้อเสนอแนะในการจัดทำโครงการครั้งต่อไป

.....

.....

.....

.....

รายละเอียดโครงการครอบครัวคุณธรรมนำสังคมไทยเข้มแข็ง (พาลูกงูหลานเข้าวัด/โบสถ์/มัสยิด)

แผนงาน	: เสริมสร้างความมั่นคงของชีวิตและสังคม
ชื่อโครงการ/กิจกรรม	: โครงการส่งเสริมศักยภาพครอบครัวระดับตำบล (คลินิกครอบครัว)
ประเภทโครงการ	: ใหม่
หน่วยงานที่รับผิดชอบ	: สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กองส่งเสริมและพัฒนาเครือข่าย
ผู้อำนวยการโครงการ	: ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว
ลำดับความสำคัญ	:

1. หลักการและเหตุผล

สถาบันครอบครัวถือเป็นรากฐานสำคัญในการขัดเกลาหล่อหลอมคุณธรรมจริยธรรมและเสริมสร้างกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผลและมีสติให้กับสมาชิกใหม่ของสังคม เพื่อให้เด็กและเยาวชนเหล่านั้นสามารถเติบโตขึ้นอย่างมีคุณภาพและกลายเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าต่อการพัฒนาประเทศไทย

สภาพการณ์ของสังคมปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงจากสังคมในอดีต ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม เทคโนโลยี เป็นต้น ซึ่งการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อสังคมไทย ทำให้คนไทยเป็นจำนวนมากหันมาให้ความสำคัญของคุณค่า “วัตถุนิยม” มากขึ้น เกิดการแข่งขันทางสังคม / ชีวิตความเป็นอยู่ ทั้งนี้เพื่อความอยู่รอดตามกระแสของโลกาภิวัตน์ ส่งผลให้ค่านิยมอันดีงามของสังคมไทยเริ่มเลือนหาย ปัญหาสังคมเพิ่มมากขึ้น และสิ่งเหล่านี้ล้วนแต่ทำให้สถาบันครอบครัวมีความอ่อนแอลง เนื่องจากการใช้เวลาร่วมกันของสมาชิกในครอบครัวลดน้อยลง เกิดความขัดแย้งนำมาสู่ความรุนแรงในครอบครัว สัมพันธภาพภายในครอบครัวลดลง เด็กและเยาวชนไม่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูและพัฒนาการอย่างเหมาะสมตามวัย เด็กและผู้สูงอายุถูกทอดทิ้ง ทั้งนี้การป้องกัน แก้ไขปัญหาดังกล่าวที่ครอบครัวกำลังเผชิญอยู่ จำเป็นต้องมีการพัฒนากลไกในการสร้างโอกาสและสนับสนุนให้ภาคีเครือข่ายในทุกภาคส่วนของสังคมเข้ามามีบทบาทในการเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้และสร้างความตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของสถาบันครอบครัว

สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว ได้มุ่งเน้นการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การเสริมสร้างครอบครัวเข้มแข็งและมีคุณธรรม (แผนปฏิบัติการสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว พ.ศ. 2550 - 2555) ผ่านกระบวนการพัฒนาและผลักดันกลไกในระดับพื้นที่สู่การปฏิบัติด้านการเสริมสร้างครอบครัว อย่างมีคุณภาพ จึงได้จัดทำ “โครงการส่งเสริมศักยภาพครอบครัวระดับตำบล (คลินิกครอบครัว)” ขึ้น ซึ่งจะเป็นการสร้างกลไกการมีส่วนร่วมในระดับพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรม รวมถึงการบูรณาการการทำงานร่วมกันของทุกภาคส่วนของสังคม อันจะเป็นการเสริมสร้างครอบครัวอบอุ่นและเข้มแข็ง ชุมชนสมานฉันท์อย่างยั่งยืนต่อไป

2. วัตถุประสงค์

- 2.1 เพื่อพัฒนากระบวนการส่งเสริมความอบอุ่นและเข้มแข็งของสถาบันครอบครัวผ่านการทำกิจกรรมร่วมกัน
- 2.2 เพื่อเสริมสร้างสัมพันธที่ดีระหว่างครอบครัว ชุมชน
- 2.3 เพื่อพัฒนาศักยภาพของศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน (ศพค.) ร่วมกับการส่งเสริมและสนับสนุนให้ภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการพัฒนาเสริมสร้างสถาบันครอบครัวให้เข้มแข็งและเป็นรูปธรรม

3. เป้าหมายโครงการ

3.1 ครอบครัวกลุ่มเป้าหมายได้รับการส่งเสริมความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัว มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมและการสร้างสัมพันธภาพที่ดีให้เกิดขึ้นในครอบครัว

3.2 ภาศึเครือข่าย ได้แก่ หน่วยงานในกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน (ศพค.) สถาบันทางศาสนา / สถาบันทางการศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่เป้าหมาย ตระหนักถึงความสำคัญของสถาบันครอบครัวและพร้อมสนับสนุนการขับเคลื่อนการดำเนินงานเพื่อเสริมสร้างสถาบันครอบครัวให้เข้มแข็งและมีคุณธรรม โดยประกอบด้วยกิจกรรมและเป้าหมาย/กลุ่มเป้าหมาย ดังนี้

กิจกรรมที่ 1 จัดสรรงบประมาณเบิกจ่ายแทนให้สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด 76 จังหวัด เพื่อให้สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด ดำเนินกิจกรรมเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมและการสร้างสัมพันธภาพที่ดีให้กับสมาชิกในครอบครัว โดยเฉพาะเด็กและเยาวชน รวมทั้งผลักดันให้ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน (ศพค.) ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่เป้าหมายมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการดำเนินโครงการส่งเสริมศักยภาพครอบครัวระดับตำบล (คลินิกครอบครัว) ภายใต้กิจกรรมครอบครัวคุณธรรมนำสังคมไทยเข้มแข็ง (พาลูกจูงหลานเข้าวัด/โบสถ์/มัสยิด) และการเสริมสร้างสถาบันครอบครัวให้อบอุ่น เข้มแข็ง และมีคุณธรรม

ครอบครัวกลุ่มเป้าหมาย : ประกอบด้วย ครอบครัวในศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน (ศพค.) จำนวน 151 ตำบล ทั่วประเทศ ตำบลละ 20 - 30 ครอบครัว ประกอบด้วย พ่อและ/หรือแม่ หรือญาติ และเด็กในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6 พร้อมครอบครัว รวมทั้งสิ้น 4,500 ครอบครัว โดยมีศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน (ศพค.) ศาสนสถานและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่เป้าหมายให้การสนับสนุนการดำเนินงานร่วมวางแผนสร้างสรรค์กิจกรรมและขยายผล ให้กลายเป็นวิถีชีวิตชุมชนอย่างยั่งยืนต่อไป ทั้งนี้ สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัวประสานสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดเป็นผู้คัดเลือกพื้นที่ที่มีความโดดเด่นในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัว และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความพร้อมในการสนับสนุนงบประมาณ / กิจกรรมด้านครอบครัวในข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายท้องถิ่นประจำปี 2556 สค. สนับสนุนงบประมาณ โดยมีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาคัดเลือกพื้นที่ดำเนินกิจกรรม ดังนี้

1) กรณีเป็นพื้นที่ใหม่ (พื้นที่ที่ไม่เคยเข้าร่วมดำเนินโครงการครอบครัวคุณธรรมฯ ในปี 2554) ขอความร่วมมือสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด พิจารณาคัดเลือกพื้นที่ตำบลที่มีศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน (ศพค.) องค์กรบริหารส่วนตำบลมีความพร้อมและสามารถให้การสนับสนุนงบประมาณการดำเนินกิจกรรมครอบครัวคุณธรรมฯ ในปี 2555 ได้ และชุมชนที่มีความโดดเด่นในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัว ในพื้นที่ 76 จังหวัดๆ ละ 1 ชุมชน รวม 76 ชุมชนๆละ 35,000 บาท (สามหมื่นห้าพันบาทถ้วน)

2) กรณีเป็นพื้นที่เดิมที่เข้าร่วมดำเนินโครงการครอบครัวคุณธรรมฯ ในปีงบประมาณ 2554 ในพื้นที่ 75 จังหวัด ๆ ละ 1 ตำบล รวม 75 ตำบล ๆ ละ 35,000 บาท (สามหมื่นห้าพันบาทถ้วน)

ภาคีเครือข่ายกลุ่มเป้าหมาย : ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด คณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน (ศพค.) และ/หรืออาสาสมัครผู้รับผิดชอบโครงการในชุมชนและเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ดำเนินงานโครงการคลินิกครอบครัว

กิจกรรมที่ 2 จัดค่ายครอบครัวอบอุ่น จำนวน 1 รุ่น

- สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว ดำเนินการจัดค่ายครอบครัวอบอุ่น เพื่อสร้างความตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของครอบครัว เสริมสร้างให้สมาชิกในครอบครัวได้ทำกิจกรรมร่วมกัน มีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน ส่งเสริมความรักความเข้าใจระหว่างสมาชิกในครอบครัว ชุมชน

ครอบครัวกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ สมาชิกในครอบครัวที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมศักยภาพครอบครัวระดับตำบล (คลินิกครอบครัว) อย่างต่อเนื่องเมื่อเสร็จสิ้นโครงการฯ จะได้รับคัดเลือกให้เข้าร่วมกิจกรรมค่ายครอบครัว ในพื้นที่ 76 จังหวัด ๆ ละ 1 ครอบครัว จำนวน 1 รุ่น ประมาณ 80 ครอบครัว ๆ ละ 2 – 3 คน รวมทั้งสิ้น 250 คน

กิจกรรมที่ 3 ผลิตสื่อและเอกสารประกอบการดำเนินโครงการส่งเสริมศักยภาพครอบครัวระดับตำบล (คลินิกครอบครัว) เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานโครงการส่งเสริมศักยภาพครอบครัวระดับตำบล (คลินิกครอบครัว) ในพื้นที่เป้าหมายเกี่ยวกับวัตถุประสงค์และกระบวนการการดำเนินงาน เพื่อให้การดำเนินงานมีความชัดเจนเป็นรูปธรรมและมีมาตรฐานในทิศทางเดียวกันทั่วประเทศ ประกอบด้วย

1) ผลิตคู่มือการดำเนินโครงการส่งเสริมศักยภาพครอบครัวระดับตำบล (คลินิกครอบครัว) สำหรับเจ้าหน้าที่พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด และอาสาสมัครผู้รับผิดชอบโครงการฯ ในระดับพื้นที่ เป้าหมาย : 1.1) ผลิตคู่มือการดำเนินโครงการส่งเสริมศักยภาพครอบครัวระดับตำบล (คลินิกครอบครัว) สำหรับเจ้าหน้าที่พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด จำนวน 80 เล่ม

1.2) ผลิตคู่มือการดำเนินโครงการส่งเสริมศักยภาพครอบครัวระดับตำบล (คลินิกครอบครัว) สำหรับอาสาสมัครผู้รับผิดชอบโครงการฯ ในระดับพื้นที่ จำนวน 170 เล่ม

2) ผลิตสมุดพกคลินิกครอบครัว สำหรับเด็กและเยาวชนในครอบครัวกลุ่มเป้าหมายบันทึกการเข้าร่วมกิจกรรม/ประกอบการดำเนินกิจกรรมตลอดระยะเวลาดำเนินโครงการส่งเสริมศักยภาพครอบครัวระดับตำบล (คลินิกครอบครัว)

เป้าหมาย : ผลิตสมุดพกคลินิกครอบครัว จำนวน 13,000 เล่ม

3) ผลิตเกียรติบัตรคลินิกครอบครัว สำหรับครอบครัวที่เข้าร่วมโครงการอย่างต่อเนื่องและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ให้การสนับสนุนการขับเคลื่อนคลินิกครอบครัว

เป้าหมาย : ผลิตเกียรติบัตรคลินิกครอบครัว จำนวน 5,000 แผ่น

กิจกรรมที่ 4 ติดตามผลการดำเนินงานใน 4 ภูมิภาค 8 ครั้ง เพื่อประมวลผลการดำเนินงาน ปัญหา/อุปสรรค/ปัจจัยความสำเร็จในการดำเนินงานในพื้นที่และใช้เป็นฐานข้อมูลประกอบการพิจารณาการดำเนินโครงการด้านครอบครัวในโอกาสต่อไป

ตัวชี้วัด	รายละเอียด	ค่าเป้าหมาย	หน่วยนับ
ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ	ร้อยละ 80 ของจำนวนครอบครัวกลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมตามประเด็นที่ สค.กำหนด	3,600	ครอบครัว
ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ	อปท.ในพื้นที่เป้าหมายไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 มีการบรรจุโครงการส่งเสริมศักยภาพครอบครัวระดับตำบล (คลินิกครอบครัว) ในข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายท้องถิ่น ประจำปี 2556	60	ร้อยละ
ตัวชี้วัดเชิงเวลา	ความสำเร็จของการดำเนินโครงการได้ตรงตามเป้าหมายที่กำหนด	12	เดือน
ตัวชี้วัดเชิงค่าใช้จ่าย	ความสำเร็จของการใช้จ่ายงบประมาณอยู่ในวงเงินที่ได้รับ	5,900,000.-	บาท

4. ผลสัมฤทธิ์ของงานที่คาดหวัง

4.1 ผลผลิต (Output)

4.1.1 ดำเนินโครงการส่งเสริมศักยภาพครอบครัวระดับตำบล (คลินิกครอบครัว) จำนวน 151 ตำบลทั่วประเทศ

4.1.2 ครอบครัวกลุ่มเป้าหมายร่วมทำกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และสร้างสัมพันธภาพที่ดีของสมาชิกในครอบครัว เดือนละ 1-2 ครั้ง (วันอาทิตย์หรือวันสำคัญทางศาสนา) ระยะเวลาประมาณ 7 เดือน (กุมภาพันธ์ – สิงหาคม 2555)

4.1.3 จัดค่ายครอบครัวอบอุ่น จำนวน 1 รุ่น

4.1.4 กลุ่มเป้าหมายทราบและตระหนักถึงคุณธรรม/จริยธรรมในการดำเนินชีวิตและการสร้างความอบอุ่นในครอบครัว โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนได้ใช้เวลาเรียนรู้ร่วมกับสมาชิกในครอบครัว รวมทั้งซึมซับและพร้อมรับสิ่งดี ๆ เข้ามาในชีวิตประจำวัน

4.2 ผลลัพธ์ (Outcome)

4.2.1 ครอบครัวกลุ่มเป้าหมายนำหลักคุณธรรม/จริยธรรมในการดำเนินชีวิตครอบครัวที่ได้มาจากการทำกิจกรรมไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

4.2.2 ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน (ศพค.) สามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองเพื่อขยายผลการจัดการความรู้ดังกล่าวให้ครอบคลุมครอบครัวในพื้นที่มากขึ้นและผลักดันให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่พิจารณาบรรจุโครงการส่งเสริมศักยภาพครอบครัวระดับตำบล (คลินิกครอบครัว) ในแผนงบประมาณรายจ่ายประจำปีของท้องถิ่นได้

4.2.3 เกิดกระบวนการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมและเสริมสร้างสัมพันธภาพที่ดีของสมาชิกในครอบครัวและขยายสู่ชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ

5. วิธีการวัดผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

5.1 ตัวชี้วัดผลผลิต

- จำนวนครอบครัวเข้าร่วมกิจกรรมไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

5.2 ตัวชี้วัดผลลัพธ์

- ร้อยละ 80 ของครอบครัวกลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจ และความตระหนักถึงความสำคัญของการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมครอบครัว โดยเฉพาะเด็กและเยาวชน รวมทั้งการเสริมสร้างสัมพันธภาพในครอบครัวให้อยู่ดีมีสุข

- อปท.ในพื้นที่เป้าหมายไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 มีการบรรจุโครงการส่งเสริมศักยภาพครอบครัวระดับตำบล (คลินิกครอบครัว) ในข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายท้องถิ่น

6. แผนการดำเนินงานตามโครงการ

กิจกรรม	ปีงบประมาณ 2555											
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
1. จัดสรรงบประมาณเบิกจ่ายแทนกันให้สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด 76 จังหวัดทั่วประเทศ												
2. จัดค่ายครอบครัวอบอุ่น												
3. ผลิตสื่อและเอกสารประกอบการดำเนินโครงการส่งเสริมศักยภาพครอบครัวระดับตำบล (คลินิกครอบครัว)												
4. ติดตามและประเมินผลการดำเนินโครงการใน 4 ภูมิภาค 8 ครั้ง												

7. สถานที่ / พื้นที่ดำเนินโครงการ

ดำเนินการในพื้นที่ 76 จังหวัด จำนวน 151 ตำบล

8. ระยะเวลาดำเนินการ

เริ่มตั้งแต่ตุลาคม 2554 – กันยายน 2555

9. งบประมาณและอัตรากำลังในการดำเนินงาน

9.1 งบประมาณ

จากงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 ของสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว แผนงานเสริมสร้างความมั่นคงของชีวิตและสังคม ผลผลิตที่ 3 ประชากรเป้าหมายที่ได้รับการคุ้มครองและพัฒนาศักยภาพเพื่อเป็นครอบครัวเข้มแข็ง รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 5,900,000.-บาท (ห้าล้าน เก้าแสนบาทถ้วน) แยกเป็นค่าใช้จ่าย ดังนี้

กิจกรรมที่ 1 ครอบครัวยุทธธรรมนำสังคมไทยเข้มแข็ง (พาลูกจูงหลานเข้าวัด/โบสถ์/มัสยิด)

จัดสรรงบประมาณเบิกจ่ายแทนกันให้สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด 76 จังหวัด เพื่อดำเนินโครงการส่งเสริมศักยภาพครอบครัวระดับตำบล (คลินิกครอบครัว) ภายใต้กิจกรรมครอบครัวยุทธธรรมนำสังคมไทยเข้มแข็ง เป็นเงิน 4,160,000.- บาท (สี่ล้านหนึ่งแสนหกหมื่นบาทถ้วน) ประกอบด้วย

1.1 กรณีพื้นที่ใหม่ที่ยังไม่เคยเข้าร่วมดำเนินโครงการครอบครัวยุทธธรรมนำสังคมไทยเข้มแข็งฯ ในปีงบประมาณ 2554 ในพื้นที่ 76 จังหวัด ๆ ละ 1 ตำบล รวม 75 ตำบลๆละ 35,000 บาท (สามหมื่นห้าพันบาทถ้วน)

1.2 กรณีพื้นที่เดิมที่ดำเนินโครงการครอบครัวยุทธธรรมนำสังคมไทยเข้มแข็งฯ ในปีงบประมาณ 2554 จำนวน 75 จังหวัดๆละ 1 ตำบล ๆ ละ 20,000.- บาท (สองหมื่นบาทถ้วน) รวมเป็นเงิน 1,500,000.- บาท (หนึ่งล้านห้าแสนบาทถ้วน)

กิจกรรมที่ 2 จัดค่ายครอบครัวอบอุ่น

สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว ดำเนินการจัดค่ายครอบครัวอบอุ่น เพื่อสร้างความตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของครอบครัว เสริมสร้างให้สมาชิกในครอบครัวได้ทำกิจกรรมร่วมกัน มีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน ส่งเสริมความรักความเข้าใจระหว่างสมาชิกในครอบครัว ชุมชน ครอบครัวกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ สมาชิกในครอบครัวที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมศักยภาพครอบครัวระดับตำบล (คลินิกครอบครัว) อย่างต่อเนื่องเมื่อเสร็จสิ้นโครงการจะได้รับคัดเลือกให้เข้าร่วมกิจกรรมค่ายครอบครัว ในพื้นที่ 76 จังหวัดๆละ 1 ครอบครัว จำนวน 1 รุ่น ประมาณ 80 ครอบครัว ๆ ละ 2 – 3 คน รวมทั้งสิ้น 250 คน เป็นเงิน 1,150,000 บาท (หนึ่งล้านหนึ่งแสนสี่หมื่นเก้าพันสองร้อยห้าสิบบาทถ้วน)

กิจกรรมที่ 3 ผลิตสื่อและเอกสารประกอบการดำเนินโครงการส่งเสริมศักยภาพครอบครัวระดับตำบล (คลินิกครอบครัว) เป็นเงิน 300,000 บาท (สามแสนบาทถ้วน) แบ่งเป็น

1) ผลิตคู่มือโครงการส่งเสริมศักยภาพครอบครัวระดับตำบล (คลินิกครอบครัว) สำหรับเจ้าหน้าที่พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด จำนวน 80 เล่ม เป็นเงิน 6,400 บาท (หกพันสี่ร้อยบาทถ้วน)

2) ผลิตคู่มือโครงการส่งเสริมศักยภาพครอบครัวระดับตำบล (คลินิกครอบครัว) สำหรับอาสาสมัครผู้รับผิดชอบโครงการครอบครัวยุทธธรรมฯ ในระดับพื้นที่ จำนวน 170 เล่ม เป็นเงิน 13,600 บาท (หนึ่งหมื่นสามพันหกร้อยบาทถ้วน)

3) ผลิตสมุดพกคลินิกครอบครัว จำนวน 13,000 เล่ม เป็นเงิน 260,000 บาท (สองแสนหกหมื่นบาทถ้วน)

4) ผลิตเกียรติบัตรคลินิกครอบครัวจำนวน 5,000 แผ่น เป็นเงิน 20,000 บาท (สองหมื่นบาทถ้วน)

กิจกรรมที่ 4 ติดตามประเมินผลการดำเนินงานใน 4 ภูมิภาค 8 ครั้ง จำนวน 290,000 บาท (สองแสนเก้าหมื่นบาทถ้วน)

9.2 อัตราค่าจ้าง

บุคลากรของสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัวร่วมกับบุคลากรของสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด คณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน (ศพค.) และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่เป้าหมายในพื้นที่เป้าหมาย รวมทั้งภาคีเครือข่ายในชุมชน

10. ความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น

10.1 ด้านการเมืองและสังคม : การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองท้องถิ่น การเปลี่ยนแปลงผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งผลให้นโยบายเร่งด่วนในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ปรับเปลี่ยน ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการต่อเนื่องในการดำเนินโครงการครอบครัวคุณธรรมฯ ที่มุ่งหวังให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาบรรจุโครงการ/กิจกรรมด้านครอบครัวในข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายท้องถิ่น

แนวทางบริหารความเสี่ยง : พัฒนาแนวทาง/กระบวนการดำเนินโครงการส่งเสริมศักยภาพครอบครัวระดับตำบล (คลินิกครอบครัว) ให้สอดคล้องกับความต้องการและวิถีชีวิตของครอบครัว/ชุมชนกลุ่มเป้าหมายเพื่อให้ประชาชนในพื้นที่ผลักดันให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตระหนักถึงความสำคัญของการเสริมสร้างความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัว

10.2 ด้านการเงินและเศรษฐกิจ : แนวโน้มเศรษฐกิจโลกที่ตกต่ำ ส่งผลกระทบต่อภาวะเศรษฐกิจภายในประเทศ อาจเป็นสาเหตุให้รัฐบาลจำเป็นต้องจำกัดงบประมาณที่จัดสรรให้กระทรวงต่างๆ ในการบริหารงานโครงการ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อจำนวนครอบครัวและพื้นที่เป้าหมายในการดำเนินงานโครงการ

แนวทางการบริหารความเสี่ยง : บริหารจัดการงบประมาณให้ครอบคลุมอย่างมีประสิทธิภาพและประหยัดอย่างคุ้มค่า

11. ความสอดคล้องกับเป้าหมายรวม

11.1 นโยบายรัฐบาล ข้อ 4.5.1 ส่งเสริมการพัฒนาให้ครอบครัวและสังคมไทยมีความมั่นคงอบอุ่น โดยเพิ่มสัมพันธภาพที่ดีระหว่างสมาชิกในครอบครัว เชื่อมโยงเป็นเครือข่ายครอบครัว เชื่อมโยงระหว่างบ้าน ศาสนา โรงเรียน เพื่อสร้างครอบครัวให้อบอุ่นมั่นคง

11.2 มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 27 กรกฎาคม 2547 กำหนดให้ทุกวันอาทิตย์เป็นวันครอบครัวแข็งแรง (Healthy Family Day) ของสังคมไทย

11.3 มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 4 ตุลาคม 2548 มอบหมายให้รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกำหนดแนวทางกลไก วิธีการดำเนินการ รวมทั้งแสวงหาความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ เร่งรัดรณรงค์ให้วันอาทิตย์ของแต่ละสัปดาห์เป็นวันของครอบครัว ที่สมาชิกในครอบครัวจะได้อยู่พร้อมหน้าและทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน

11.4 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 ที่มุ่งเน้นสังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ด้วยความเสมอภาคเป็นธรรมและมีภูมิคุ้มกันต่อความเปลี่ยนแปลง ในยุทธศาสตร์ที่ 1 การสร้างความเป็นธรรมในสังคม มีวัตถุประสงค์สำคัญประการหนึ่งคือสนับสนุนให้ภาคีการพัฒนาทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำและความขัดแย้งในสังคมไทยอย่างมีประสิทธิภาพ

12. การติดตามและประเมินผล

12.1 ประเมินจากรายงานผลการดำเนินงาน ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของเจ้าหน้าที่พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด อาสาสมัครผู้รับผิดชอบโครงการส่งเสริมศักยภาพครอบครัวระดับตำบล (คลินิกครอบครัว) ในระดับพื้นที่และความพึงพอใจของครอบครัวกลุ่มเป้าหมาย

12.2 ประเมินความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมสำหรับครอบครัวกลุ่มเป้าหมาย หลังเข้าร่วมกิจกรรมในโครงการส่งเสริมศักยภาพครอบครัวระดับตำบล (คลินิกครอบครัว)

12.3 ประเมินผลจากการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ ในการขับเคลื่อนและขยายผลการดำเนินโครงการส่งเสริมศักยภาพครอบครัวระดับตำบล (คลินิกครอบครัว) ในพื้นที่เป้าหมาย

12.4 ประเมินความพึงพอใจของครอบครัวกลุ่มเป้าหมายในการเข้าร่วมกิจกรรมโครงการส่งเสริมศักยภาพครอบครัวระดับตำบล (คลินิกครอบครัว)

13. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

13.1 สามารถสร้างกระแสสังคมในการร่วมขับเคลื่อนสถาบันครอบครัวให้เข้มแข็งและมีคุณธรรม

13.2 ครอบครัวกลุ่มเป้าหมายมีความตระหนักในคุณธรรม จริยธรรมตามหลักศาสนาที่นับถือและสามารถนำไปใช้ในครอบครัวและชีวิตประจำวัน มีสัมพันธภาพที่ดีต่อกันมากขึ้น รวมทั้งสามารถปรับทัศนคติ ค่านิยม และพฤติกรรมในการอยู่ร่วมกับครอบครัว ชุมชนและสังคม สามารถใช้เวลาอยู่ร่วมกันและเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ร่วมกันในวันอาทิตย์ตามนโยบายของรัฐบาล

13.3 สามารถพัฒนากระบวนการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมและสัมพันธภาพที่ดีของครอบครัวในชุมชนอย่างเป็นระบบ เกิดกระบวนการเสริมสร้างสถาบันครอบครัวให้เข้มแข็งและมีคุณธรรมที่มีศักยภาพ

13.4 ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนมีศักยภาพในการสร้างสรรค์กิจกรรมครอบครัวและสามารถผลักดันให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตระหนักถึงความสำคัญของการเสริมสร้างความสำคัญของสถาบันครอบครัว และบรรจุโครงการ/กิจกรรมด้านครอบครัวในข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายท้องถิ่น